

Čís. 3098.

Podle § 56 tr. ř. jest pravidlem, že se má trestní řízení pro více činů témuž obviněnému za vinu kladených vésti současně u téhož soudu; ani tisková novela sb. z. a n. čís. 124/24 se v podstatě neodchyluje od tohoto pravidla, pokud jde o činy v § 1 a 6 tisk. nov. (§ 6 prov. nař.); oddělené provedení sbíhajících se trestních věcí (§ 57 tr. ř.) jest přenecháno volnému uvážení soudu; možné újmě obžalovaného nepoužitím zásady §§ 34, 35, 267 tr. ř. pořadem § 265 tr. ř. lze čeliti pořadem § 410 tr. ř.

Obžaloba pro trestný čin podle § 1 tisk. nov. obsahuje (§ 262 tr. ř.) v sobě vždy též obžalobu pro zanedbání povinné péče. Trestný čin jest jak v případě § 1 tak § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; rozdíl je jen v tom, že se v onom případě stalo uveřejnění dolosně, v tomto toliko kulposně.

Zodpovědný redaktor nesprošťuje se zodpovědnosti pouhou skutečností, že funkci redaktora dočasně nevykonával, jsa na dovolené (§ 6 tisk. nov.).

(Rozh. ze dne 23. února 1928, Zm II 250/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako tiskového soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. února 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 6 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje proti rozsudku, jímž byl obžalovaný, na nějž byla vznesena obžaloba pro přečin urážky na cti tiskem podle §§ 487, 488, 491 tr. zák., odsouzen pro přestupek zanedbání povinné péče, zmatky § 281 čís. 4, 5, 9 a), 9 c) tr. ř. Stížnost jest ve všech směrech bezpodstatná. Zmatek § 281 čís. 4 tr. ř. odvozuje stížnost z usnesení soudu, jímž nebylo vyhověno návrhu obhajoby na spojení této trestní věci s věcí Tl VIII 169/26 krajského soudu v Moravské Ostravě, v níž bylo hlavní přelíčení na týž den nařízeno. Zmateční stížnost spatřuje v tom porušení zásady hospodárnosti trestního řízení a zkrácení obžalovaného v jeho právech, poněvadž pro chybní pravoplatnost rozsudku v týž den dříve vynesného, není tu ani možnosti, by bylo použito předpisu § 265 tr. ř. Protokol o hlavním přelíčení neuvádí důvody, jež vedly nalézací soud k jeho zamítacímu usnesení; v rozsudku odůvodňuje soud svůj postup tím, že v druhé věci šlo jen o přestupek § 6 tisk. novely, jež projednávati jest pouze senátu, nikoli soudu kmetskému, a o trestný čin stíhaný veřejným obžalobcem, kdežto předmětné řízení bylo soukromožalobní, takže soud neshledal sloučení ani účelným ani nutným. Podle § 56 tr. ř. jest sice pravidlem (»má se zpravidla«), že se má trestní řízení pro více činů témuž obžalovanému za vinu kladených vésti současně u téhož soudu, a ani tisková novela

sb. z. a n. čís. 124/24 se od tohoto pravidla, pokud jde o činy v § 1 a 6 zák., v podstatě (§ 6 prov. nař.) neodchyluje. Avšak z pravidla toho připouští trestní řád — § 57 — výjimky, pokud se to jeví účelným k zabránění průtahů nebo stížení řízení. Tím jest přenecháno oddělené provedení sbíhajících se trestních věcí volnému uvážení soudu, shledá-li je ve směrech výše uvedených účelným. Jelikož i v souzeném případě odůvodňuje nalézací soud svůj postup účelností, nemůže o porušení zákona nebo zásady trestního řízení, jak je předpokládá § 281 čís. 4 tr. ř. a tudíž o zmatku tom důvodně býti řeči. Možné újmě obžalovaného nepoužitím zásady §§ 34, 35, 267 tr. zák. pořadem § 265 tr. ř., an první rozsudek nenabyl před vynesením pozdějšího rozsudku moci práva, lze podle ustálené praxe zrušovacího soudu čeliti pořadem § 410 tr. ř.

S hlediska § 281 čís. 9 c) tr. ř. vytyká zmateční stížnost soudu překročení obžaloby odsouzením pro přestupek podle § 6 tisk. novely, ana obžaloba zněla na přečin urážky na cti tiskem a nebyla ani při hlavním přelíčení na přestupek zanedbání povinné péče redaktorské rozšířena; názor rozsudku, že v každém návrhu na potrestání podle § 1 tisk. novely jest obsažen i návrh na potrestání podle § 6 tisk. nov., jest prý mylným pro různost podstaty obou deliktů. Jak vidno, nejde tu o hmotněprávní zmatek § 281 čís. 9 c) tr. ř., jenž by předpokládal v materielně nesprávném posuzování trestného činu spočívající nesprávnost výroku v tom směru, zda řízení vyžaduje obžaloby veřejné či soukromé, zda je osoba jako obžalobce vystoupivší k tomu oprávněna, nýbrž o formální zmatek domnělého překročení obžaloby proti předpisům §§ 262, 267 tr. ř., jichž se ostatně stížnost sama též výslovně dovolává. Ani tu nelze dáti stížnosti za pravdu. Nehledíc k tomu, že obžalobce již v návrhu na zavedení přípravného řízení výslovně poukazoval na případné zavinění ve směru zanedbání povinné péče redaktorské, že ve spisu obžalovacím sice výslovně odůvodňuje, proč činí návrh na odsouzení obviněného pro přečin urážky na cti tiskem, ač se obviněný nechtěl hlásiti k původcovství článku, v podání, jímž předložil spis obžalovací, však si výslovně vyhradil návrh na potrestání pro přestupek zanedbání povinné péče, sluší plně přisvědčiti stanovisku rozsudku, zmateční stížností ovšem napadenému, že obžaloba pro trestný čin podle § 1 tisk. nov. obsahuje (§ 262 tr. ř.) v sobě vždy též obžalobu pro zanedbání povinné péče. Obžaloba má zásadně (§ 262, 267 tr. ř.) za předmět trestný čin, jehož právní kvalifikace obžalobcem soud nevíže. Jde-li o týž trestný čin, pak vynese o něm soud rozsudek podle svého právního přesvědčení, byť i její obžaloba po právní stránce jinak označovala a ani za hlavního přelíčení nebyla změněna. Trestný čin jest však jak v případě § 1 tak i v případě § 6 tisk. nov. týž. Vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem, rozdíl spočívá jen v tom, že se v onom případě stalo uveřejnění dolosně, v tomto toliko kulposně. Sám zákon dává tomu nepochybně výraz, vyslovuje v § 6 tisk. nov. — obdobně v čl. III, nov. z 15. října 1868, čís. 142 ř. z. — zcela kategoricky, že redaktor zodpovídá za přestupek, když obsah periodického tiskopisu tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu podle § 1, trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu nemůže mu však býti přičítán podle ustanovení trestních zákonů, zanedbal-li pozornost, při jejíž povinném použití nebyla by zpráva pojata do tiskopisu

(v témže smyslu rozh. sb. n. s. č. 1719 a j.). Že skutečné uveřejnění článku trestného obsahu, a nikoli pouhé zanedbání povinné péče, jest předmětem jak trestného činu spáchaného tiskem, tak i přestupku zanedbání povinné péče, vyplývá zřejmě z toho, že nikoli toto samo o sobě, nýbrž jen tehda stihá se podle § 6 jako přestupek, když mělo za následek, že článek trestného obsahu byl v tiskopisu uveřejněn. Proto postupoval nalézací soud po zákonu (§ 262 tr. ř.), když bez ohledu na to, zda bylo případné odsouzení pro přestupek podle § 6 tisk. nov. obžalobcem ať již původně, ať již rozšířením obžaloby při hlavním přelíčení výslovně navrženo, čili nic, rozhodl o obžalobě ve směru § 6 nov. a jest i výtká překročení obžaloby zřejmě bezdůvodná.

Z důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. shledává stížnost rozsudek právně pochybeným, protože uznal obžalovaného vinným přestupkem zanedbání povinné péče redaktorské podle § 6 tisk. nov., ač sám zjišťuje, že obžalovaný v den vyjití článku byl na dovolené, tudíž — podle názoru stížnosti — nebyl tehdy zodpovědným redaktorem. Rozsudek označuje okolnost, že obžalovaný byl v době uveřejnění článku jako redaktor na dovolené, za bezvýznamnou, an sám doznává, že za něho jiný redaktor jako zodpovědný u úřadu ohlášen nebyl a obžalovaný byl též za to trestán, že dále i po čas své dovolené do redakce docházel, tedy skutečně funkci zodpovědného redaktora i po čas své dovolené vykonával. I tu jest v právu rozsudek, nikoli zmateční stížnost. Z §§ 10, 11 tisk. zák. vyplývá zřejmě, že jako zodpovědný redaktor proti úřadu přichází v úvahu jen osoba, která, jsouc účastna v redigování periodického tiskopisu, byla úřadu jako zodpovědný redaktor řádně ohlášena a jím výslovně nebo mlčky (§ 10 posl. odst. tisk. zák.) schválena. Jen takový zodpovědný redaktor ručí úřadu za obsah tiskopisu, ať již s hlediska přímého pachatelství obsahem tiskopisu založeného trestného činu, ať s hlediska zanedbání povinné péče. To vede však též nutně k závěru, že takovýto řádně zřízený, na listě také podle § 9 tisk. zák. vyznačený zodpovědný redaktor nesprošťuje se zodpovědnosti pouhou skutečností, že funkci redaktora, tu pro nastoupení dovolené, dočasně nevykonával. I na něm jest, jak vyplývá z trestní sankce prvního odst. § 11 tisk. zák., by se bezpečně o to postaral, by byla nastalá změna a osoba jeho zástupce řádně a včas (§ 10, třetí odst. tisk. zák.) úřadu oznámena, a jen tehda, když se takové oznámení stalo a úřad změnu výslovně nebo mlčky (§ 10 posl. odst. tisk. zák.) vzal na vědomí, přestává jeho zodpovědnost redaktorská za trestný obsah tiskopisu. Nestalo-li se toto zákonem předepsané oznámení i jen dočasné změny v osobě zodpovědného redaktora, zůstává dosavadní redaktor za obsah tiskopisu i nadále trestně zodpovědným. Zejména dopouští se zanedbání povinné péče, když, nekonaje své redakční povinnosti, takto opomenul zabrániti, by se článek trestného obsahu do tiskopisu nedostal (v témže smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu Zm I 75/27, Zm I 426/27, Zm I 600/27). Případné potrestání podle § 11 tisk. zák. shladí sice (§ 528 tr. zák.) jeho provinění porušením tiskového pořádku podle §§ 10, 11 tisk. zák., ne však trestný čin spáchaný zanedbáním dosud povinné péče podle § 6 tisk. nov. Proto nelze spatřovati ani rozpor v tom, když nalézací soud, zjistiť, že se obžalovaný o včasné oznámení změny v osobě zodpovědného redaktora násled-

kem nastoupení dovolené nepostaral, ač v době uveřejnění článku, jsa na dovolené, ve skutečnosti svou funkci jako zodpovědný redaktor zejména vzhledem k obsahu pozastaveného článku zcela nevykonával, přece označil ho za zodpovědného redaktora a shledal právě v tom, že své redaktorské povinnosti zcela nevykonával, zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov. I výtka s hlediska zmatku § 281 čís. 9) a) tr. ř. jest neoprávněna.

Čís. 3099.

Pouhé neposlechnutí příkazu strany, názor odlišný od názoru strany (konflikt s ní) může sice být nečestným se stanoviska strany, nemusí však být nečestným podle pravidel obecné prospěšnosti. Morálka zákona nemusí se krýt s morálkou strany; směrnice vydané politickou stranou pro chování se jejích příslušníků nemohou proto být měřítkem pro posouzení čestnosti těchto jednotlivců, nýbrž rozhodují i tu o cti jednotlivce všeobecné společenské názory oněch kruhů, v nichž žije; ani přestoupení k jiné straně nebo působení v jejím zájmu nemusí být nečestným, kotví-li ve vnitřním vážném přesvědčení, nikoli v záměrech záludných (pokud se nezračí v obojetném jednání ku dvěma různým stranám).

(Rozh. ze dne 25. února 1928, Zm I 786/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnou stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 27. října 1927, jímž byl obžalovaný sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. po případě pro přestupek podle § 6 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., částečně zavrhl, částečně jí vyhověl, zrušil sprostující výrok v této části jako zmatečný a věc vrátil prvnímu soudu, by ji v senátě tříčlenném v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnosti nelze z valné části upřít oprávnění; pokud ve vývodech dovolávajících se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 b) § 281 tr. ř. vytýká rozsudku formální i věcnou zmatečnost co do výroku, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy ohledně všech soukromou obžalobou pozastavených výtek. Právem uvádí stížnost, že by rozsudek byl s formálního hlediska bezvadným toliko tehda, kdyby si byl napřed uvědomil význam jednotlivých výroků, jak jsou v obžalovacím spise uvedeny, a kdyby byl pak uvedl ohledně toho kterého bodu spisu obžalovacího přesně a zřetelně zjištěné okolnosti, z nichž má za prokázáno, že se o soukromém obžalobci v článku říká pravda. Těmito vývody vystihuje stížnost základní vadnost rozsudku, spočívající v tom, že si v četných bodech vůbec náležitě nevšiml doslovu a nezjistil smysl jednotlivých zažalovaných výroků. O takové vadnosti nelze ovšem mluvit ohledně